

STANISŁAWA WOJNAROWICZ

MOSKIEWSKI PROGRAM KSZTAŁCENIA PRACOWNIKÓW INFORMACJI
/Sprawozdanie uczestnika kursu/.

Prowadzeniem kursów kwalifikacyjnych dla pracowników informacji zajmuje się w ZSRR Instytut Podwyższenia Kwalifikacji Pracowników Informacji /IPKIR/. Jest to placówka powstała w ramach współpracy państw RWPG, mająca na celu zbliżenie, a nawet pewną unifikację programów kształcenia pracowników informacji. Instytut jest bezpośrednio podporządkowany Komitetowi Nauki i Techniki Rady Ministrów ZSRR. W jego ramach działają Katedry: Systemów Informacji Naukowo-Technicznej, Metod i Środków Informacji, Analityczno-Syntetycznych Opracowań Informacyjnych, Propagandy Naukowo-Technicznej, Reprografii.

Wykłady i zajęcia praktyczne jednego cyklu kursowego trwają 2 miesiące i w ciągu roku powtarzają się pięciokrotnie /w lipcu i sierpniu jest przerwa wakacyjna/.

Wykładowcy są pracownikami naukowymi Instytutu bądź też praktykami wiodących instytutów informacji /np. WINITI/. Uczestnikami są pracownicy ośrodków informacji ZSRR i krajów członkowskich RWPG. Każdy z nich może wybrać jedną z 6-ciu specjalizacji jak:

- Automatyzacja i mechanizacja procesów informacyjnych,
- Organizacja działalności naukowo-informacyjnej,
- Analityczno-syntetyczne opracowania źródeł informacji,
- Obsługa informacyjna użytkowników,
- Propaganda informacji naukowo-technicznej,
- Reprografia.

Najbardziej bliska pracy informacyjnej w bibliotece szkoły wyższej jest 4-ta specjalizacja. Jej program zajęć jest zaplanowany na 320 godzin lekcyjnych, z których 186 przypada na dyscypliny kierunkowe: "Podstawy i metody obsługi informacyjnej" oraz "Systemy klasyfikacji UKD". Pierwsza zapoznaje słuchaczy z zasadami organizacji współczesnej obsługi informacyjnej, z metodami i formami w zależności od specyfiki potrzeb poszczególnych

grup użytkowników oraz metodami i procesami tworzenia różnych typów aparatu informacyjnego. Cykl zajęć kończy się egzaminem. Druga dyscyplina zapoznaje z teorią i praktyką klasyfikacji, z możliwościami jej zastosowania przy organizacji aparatu informacyjnego oraz przy poszukiwaniu informacji. Po zakończeniu wykładów i ćwiczeń słuchacze wykonują pracę kontrolną i zdają zaliczenie.

Obok dyscyplin profilowych na omawianej specjalności prowadzone są zajęcia z przedmiotów uzupełniających tzw. mini kursy. Jednym z nich są "Podstawy informatyki i organizacja działalności naukowo-informacyjnej". Obejmuje on zagadnienia informatyki /teorii informacji/ jako dyscypliny naukowej oraz organizację działalności naukowo-informacyjnej w ZSRR i innych krajach produkujących w tej dziedzinie. Wykłady trwające 32 godziny zamyka egzamin.

"Analityczno-syntetyczne opracowania źródeł informacji naukowo-technicznej" - to kolejny mini kurs, który zapoznaje z metodyką zestawiania opisów bibliograficznych, referatów przeglądowych, z teorią redagowania czyli z tworzeniem tzw. dokumentów pochodnych.

"Podstawy budowy systemów informacji naukowo-technicznej i środki mechanizacji i automatyzacji procesów informacyjnych" - dają zasadnicze wiadomości o strukturze, funkcjonowaniu i metodach projektowania systemu. Zapoznają z metodami analizy przepływu informacji, środkami realizacji systemów informacyjno-wyszukiwawczych, współczesnymi środkami reprografii. Na tego rodzaju zajęciach otrzymuje się pewne minimum wiadomości o przechowywaniu i wyszukiwaniu zmikrofilmowanej informacji; zamyka je egzamin.

"Podstawy propagandy naukowo-technicznej i reklamy przemysłowej" - to nazwa przedmiotu, który zajmuje się organizacją propagandy naukowo-technicznej w ZSRR oraz metodami przeprowadzania propagandowych przedsięwzięć przez organy informacji. Określa się tu rolę propagandy w przyspieszeniu progressu naukowo-technicznego.

Oprócz wymienionych dascyplin dla słuchaczy wszystkich specjalności przeznaczony jest cykl wykładów zajmujący się problemami współczesnej ekonomiki.

Przewidziane programem 3 egzaminy i 3 zaliczenia odbywają się po wyczerpaniu materiału ćwiczeń i wykładów, mają więc miejsce w drugim miesiącu zajęć. W pierwszym kursanci są obowiązani napisać prace zaliczeniowe, których tematy, charakter, promotor i niezbędną literaturę podaje się w dostarczonych wszystkim broszurach - "metodyczkach". Obrona odbywa się w wyznaczonym przez recenzenta terminie, nie później, niż w tydzień od dnia oddania pracy.

Realizowany już kilku lat program kursu obejmuje duży zakresowo materiał, bogaty przede wszystkim w wiedzę teoretyczną i historyczną. Prezentuje się też wiele form pracy informacyjnej. Słuchacze nie otrzymują gotowej, uniwersalnej recepty na udoskonaloną działalność informacyjną, lecz pewien zasób wiedzy ogólnej, która pomoże w wypracowaniu własnej, uwzględniającej potrzeby danego środowiska, metodyki działania, z dużym zainteresowaniem i przychylnością ze strony pracowników Instytutu spotyka się utrzymywanie kontaktu absolwentów z IPKIR-em; stwarza to możliwość uzyskania specjalistycznych porad i wskazówek.

RECENZJA: Oleg A. Kuznecov: Avtomatizacija v bibliotekach. Moskva, Izd. "Nauka" 1975 16⁰ 134 s.

Problem automatyzacji procesów bibliotecznych jest zagadnieniem trudnym, budzącym pytania i wątpliwości nie tylko wśród pracowników bibliotek, ale także wśród specjalistów innych profesji, dla których funkcje współczesnej biblioteki oraz sposobów ich realizowania nie są obojętne. Wydawnictwem dającym odpowiedź na rodzące się w tym zakresie pytania jest książka O. A. Kuznecova "Avtomatizacija v bibliotekach", wydana w 1975 r. w Moskwie przez wydawnictwo "Nauka".

Założeniem autora jest przedstawienie w możliwie dostępnym sposobie problemów automatyzacji procesów bibliotecznych, oraz poprzez unacznienie możliwości wykorzystania komputerów w bibliotekarstwie, zainteresowanie zagadnieniami automatyzacji bibliotek. Autorowi udało się przedstawić podstawowe aspekty tego zagadnienia.